

TISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban évenként
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben hához-hozdva
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes számszája 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő
Ganep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatala
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa-
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 169. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1914 július 25

A SZERB TÖVIS.

Eddig inkább csak tanultuk a történelmet, úgy látszik, most egészen komolyan csinálni fogjuk.

Csak az a kérdés, jól fogjuk-e csinálni, vagy rosszul.

Hogy becsületesen csináljuk, az bizonyos.

Azok után, amiket Szerbia részéről öt éven át kellett tapasztalnunk, teljesen érthető és jogos volt az erélyes diplomáciai fellépés. A belgrádi királygyilkosság óta Szerbia valósággal nevelte az orgyilkosokat ellenünk.

A szerajevói merénylet csak folytatása a belgrádi királygyilkosságnak, azzal a különbséggel, hogy Szerajevóban már a hivatalos Szerbia dolgozott bombákkal és revolvergolyókkal és nem a saját uralkodó házáat, hanem a mi dinasztiankat és a mi létünket támadta meg. Ezt tovább tünni nem lehetett, erre csak kettő következhetik: vagy megfenyítjük az ellenünk támadottakat, vagy pedig azok megfenyítés nélkül is más utra térnek és tisztességes utra térnek.

Szinte vérfagyasztóan rideg az az ultimátum, melyet Magyarország és Ausztria Szerbiának átadott. A jelen helyzetben és jelen esetben azonban másként tenni nem lehetett. Aktaszerűleg be van igazolva, hogy Szerbia hivatalos körei részesek a trónörökös pár ellen elkövetett merényletben. Mikor a hivatalos Szerbia orgyilkosok felbujtójává aljasodott, ebben a helyzetben udvariaskodásról szó sem lehet. Követelnünk kellett, amit követelnünk. Nem tűrhetjük, hogy nyíltan agitáljon egy állam a mi területünk épsege ellen. Nem vagyunk Törökország.

Feljegyzí a történelem, hogy mikor Nagy

Lajos király testvérét, Endrét Nápolyban megölték, a Nápolyba bevonuló magyar sereg előtt a megölt Endre herceg képét vitték. Ha rákerül a sor, hogy fegyverrel kezünkben lépjük át a Szávát, akkor most Ferenc Ferdinánd és neje képét vihetjük az igazságszolgáltató seregek előtt.

Ma délután dől el 6 órakor, béke lesz-e vagy háboru.

Mindnyájunkra az európai béke, az egész emberiségnek számára legjobb volna természetesen, ha Szerbia meghátrálna. Igaz, súlyosak azok a feltételek, melyeket a monarchia Szerbiának szabott, de az is bizonyos, hogy ezek elfogadásával Szerbia nem sülyed mélyebbre, mint amilyen mélyre sülyedt azzal, hogy orgyilkosokat államilag segélyezett és állami fegyvergyárból adott bombákat orgyilkosság elkövetésére. Nincs kizárva, hogy Szerbia beadja a derekát, legalább látszólag és megígér mindent, aztán előre láthatólag megint nem tart meg semmit. Nem lesz első eset. De arra is el kell készülnünk, hogy Szerbia szembe száll Magyarországgal és Ausztriával, bizva az orosz segítségben.

Hiszen már is olyan hírek jönnek, hogy Szentpétervárott Orosz- és Franciaország a mi jegyzékünk átadása előtt azt a kijelentést tették, hogy csak olyan közbelépés történjék részünkről, amely Szerbia önértelét nem sérti. Most ezen lelkesedik egész Belgrád. Biztatólag hathat a szerbekre az is, hogy Magyarországon is elhangzanak áruló hangok. A szabadkőművesség lapja hetek óta kesereg azon, mennyire elnyomják nálunk a szerbeket. Még bombamerényletet sem követhetnek el többet. A magyar és osztrák jegyzék átadásához pedig a Népszava olyan kommentárt fűz, melyet nyomban szóról-szóra leközlhetne a legvadabb szerbiai bombavető szakközöly.

Ezzel szemben mi állunk erősen igazságunk érzetében. Határainkat megbontani nem engedhetjük, bármennyire kedves volna ez egyes, ellenségeinkkel cimboráló kalandor firmáknak. A nemzeti önfentartás, az állami lét kérdéseiről van szó, ez az ügy igazságos, ennek védelmében elbuknunk nem lehet. Az egész művelt világ rokonérzése velünk van. Jól tudja mindenki, hogy mi nem kívánjuk

Szerbia megsemmisítését, nem kívánjuk egy faluját sem, hiszen Szerbia a mi pártfogásunk folyán az, a mi. Nem Szerbia ellen készülünk, hanem csak orgyilkosok megbüntetését és az ellenünk irányuló támadások megszüntetését követeljük. Ehhez pedig jogunk van s külügyi kormányunk bizonynyal volt olyan körültekintő, hogy az erélyes fellépés előtt minden irányban tisztázta a helyzetet.

Sejtelve sem lehet senkinek arról, mi következik a legközelebbi órában. Bizunk a Gondviselésben, hogy ezeken a válságos időkön igazságos ügyünket keresztül segíti. Szinte gondviselészerű már az a tény, hogy bármennyire szétszaggatták nemzetünket a legutóbbi pártviszályok, a komoly veszély előtt mindenki félreteszi a multnak keserűségeit és az egész nemzetet fenyegető veszély az egész nemzetet egyesíti.

Az, ahogy Andrássy, a mostani rendszer legelkeseredettebb ellensége ünnepélyes nyilatkozattal biztosította a legnagyobb ellenfelét, Tisza István miniszterelnököt, hogy a válságos helyzetben az egész nemzet osztatlan támogatására számíthat: ez a magyar nemzet történetének legszebb lapjaira emlékeztető jelenség.

Egymással egyetértve, erélyes buzdítás mellett, hideg nyugalommal, szilárd egységben várjuk a jövőt, abban a szent és rendületlen meggyőződésben, hogy az igaz ügynek győzni kell.

A szerb tövis öt év óta kellemetlenkedik. Le kell törni, békésen, ha lehet, erőszakkal, ha másként nem megy.

*

Ötven millió a Délvidéknek.

Bécs, július 24.

Az Osztrák-Magyar Bank a délvidéki bankok számára ötven millió érepénzt küldött, hogy a rendkívüli viszonyok közt a kisebb bankok el ne pusztuljanak.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Szerbiával szemben egységes a magyar nemzet

Tisza és Andrassy nyilatkozatai.

A mostani válságos időkben Budapesten van a monarchia sulypontja. A Szerbiának átadott ultimátumon kétségtelenül érezhető a magyar miniszterelnök erélyes felfogása s a további akcióra nagy hatása van annak a ténynek, hogy a magyar országgyűlés pártkülönbség nélkül támogatja az erélyes fellépést. Andrassy méltó szavakban adott kifejezést az ellenzék felfogásának, mellyel a helyzet magaslatára emelkedve, lehetővé teszi azt, hogy a külügyi bonyodalmakkal szemben az egységes magyar nemzet legyen minden akciónak feltétlenül megbízható, sziklaszilárd alapja.

Az ellenzék értekezlete.

A képviselőház folyosóján legelőször az ellenzéki képviselők jelentek meg.

A beszélgetéseknek Andrassy Gyula grófnak háromnegyed tíz órakor történt megjelenése vetett véget. A képviselők, akik időközben körülbelül negyvenre szaporodtak, ekkor a képviselőház egyik társalgótermébe vonultak, ahol Andrassy Gyula elnöklésével formális értekezlet volt.

Az értekezlet Andrassy Gyula gróf indítványára egyhanguan azt a határozatot hozta, hogy az ellenzék a veszedelem pillanatában együttesen és tagjai szerint megteszi hazafias kötelességét. A kritika jogát fenntartja magának olyan alkalmas időre, amikor ezt különféle érdekek sérelme nélkül megteheti. Ez a határozata azonban semmiképpen sem alterálja a kormány nyal szemben eddig elfoglalt álláspontját. Az értekezlet Andrassy Gyula grófra bizta, hogy az ellenzéknek a demarshoz való hozzászólása módját megállapítsa.

A PAPAGÁLY.

Ma igazán nagyon különöset álmodtam. Öreg, töpörödött anyókéval találkoztam, aki régi ismerősöm volt, de már meg is halt szegény. Nézett rám valami furcsa, szelid nézéssel, hogy felébredtem s félelmemben halk imát rebegtem el, miközben reá gondoltam.

Ez az öreg néni közeli ismerősöm volt. Valami alföldi kis faluban laktunk. A név mellékes: elég az, hogy közel a fővároshoz. Szegény megboldogult öreg kora és fáradt idegei dacára is sokszor rándult fel a zajos Budapestre s mi vásott nebulók távollétét használtuk fel arra, hogy neki itthon bosszúságot és kárt okozunk.

Most már igazán nem tudom megérteni, miért nem tudtunk mi vele megbarátkozni. Bár gyöngye, ráncos homloku s bizonyos mértékben a karvalyra emlékeztető arcú nő volt, mégis nagy, szelid jószág sugárzott a szeméből.

Szomszédunkban lakott egy alacsony, vénhedt kis házban, melynek azonban igen szép rózsás kertje volt. A kert magas kőfallal volt elkerítve a mi udvarunktól.

A kőfal ugyan bomladozott már, de azért hiába furtuk egy álló hétig a falat, csak nem tudtunk még csak egy öklömnyi lyukat is ütni rajta. Annál gyözületesebb érzéssel voltunk azután minden iránt, ami a kőfalon túl volt s annál dühösebben másztuk meg, mikor az öreg Karvajné ajtók,

A képviselőház ülése.

Beöthy Pál elnök fél 11 órakor nyitotta meg az ülést.

Jelenti, hogy Andrassy Gyula grófnak napirend előtti felszólalására adott engedelmet, előbb azonban a miniszterelnök kíván szólni.

A miniszterelnök beszéde.

Tisza István gróf: Tisztelt Ház! Tudni méltóztatik, hogy követünk Szerbiának átadta a Monarchia követeléseit. Meg kell jegyezni, hogy ezt a jegyzéket kifogja egészíteni a Monarchiának a szignatárius hatalmakhoz intézendő körlevele, amely közli a demarche szövegét és bizonyos kommentárokkal fogja azt ellátni. Megjegyzem továbbá, hogy egy dossie is áll rendelkezésre, amely azoknak az adatoknak és ténybeli állításoknak az igazolását tartalmazza, amelyekre a monarchia a demarcheiban hivatkozott. Felesleges lett volna a demarche-hoz olyan bizonyítékokat is mellékelni, amelyek Szerbiában is köztudomásúak.

Azt hiszem, hogy ez a lépés nem szorul bővebb magyarázatra, inkább az, hogy csak most történt meg ez a lépés. Indító oka ennek az, hogy meg akartuk várni a vizsgálat eredményét. Jó oldala viszont az, hogy kitűnt ebből is az, hogy nem szenvedélyből, hanem higgadt megfontolás után határoztuk el magunkat erre a lépésre. A lépés komoly, de nem agresszív. A türelemnek végső határáig mentünk el. A nagy annexió bonyodalom alatt is jóakarattal néztük Szerbia nagyszabású területi hódításait és fölösleges megemlíteni, hogy nem provokáltunk ezuttal sem. Amit a jegyzék kér, nem egyéb, mint szomszédi kötelesség. Nézetem szerint Szerbia nem fog vonakodni,

hogy teljesítse e jegyzékben foglaltakat. A jegyzék olyan formában történt, hogy kizár minden tárgyalást és hosszabb tanácskozást. A monarchia békét keres és a békét kívánja fenntartani a körülötte levő népekkel. Tisztában vagyunk a lépés konzekvenciájával. Meggyőződésünk, hogy igaz ügyet védelmezünk, a Monarchia és Magyarország létérdeke megkívánta. Viselni fogjuk minden következményét. (Hosszan tartó éljenzés és taps.)

Andrassy beszéde.

Andrassy Gyula gróf: Szilárd meggyőződése, hogy a monarchia és Szerbia közötti viszony tarthatatlan. Már kétszer voltunk közel a háborúhoz és minden fellépésnek negatív eredménye volt. Lehetetlen ennek az állapotnak a fentartása. Nem akarja most bíráló tárgyává tenni a kormány politikáját, de fent tartja a bírálókat arra, hogy vajjon nem követett-e el hibát a kormány, hogy ezt a lépést már előbb nem tette meg. Hazafias kötelességének tartja s ezt az egész ellenzék nevében kijelenti, hogy minden erővel támogassa a monarchia akcióját. Kéri a miniszterelnököt, hogy ne nyújta a tárgyalásokat, s annak a reményének ad kifejezést, hogy a mai komoly helyzetben minden magyar ember egyesülni fog.

A magyar nemzet becsülete, a magyar nemzet létérdeke van kockán, ezt meg kell és meg fogjuk védeni. (Óriási taps az egész Házban.)

Azzal zárom szavamat, hogy e válságos napokban, ne töltsük időnket kicsinyes harcokkal.

Tisza válasza.

Tisza István gróf: Andrassynek teljes elismerését fejezi ki beszédjéért, fogadja hálás köszönetemet és annak kijelentését, hogy nem is vártam tőle mást. A háború kérdése csak akkor fog eldőlni, ha Szerbia kibújik a kívánságok elől. Nem szolgálunk nagy országos érdekeket, ha most abba hagyunk

ablakok gondos bereteszelése után egy-egy napra fölrándult a fővárosba.

Ez a kőfal nevezetes szerepet játszott életünkben. Így, hogy említsek egyet kettőt: innen parittyáztunk bele gonoszul a rózsafák zöld karóin ékeskedő kerti üveg golyókba, melyek, mint százszinű kis napok, csillogtak szerteszt, s innen lestük határtalan vakmerően a hazatérő anyóka sopánkodásait.

Innen kiáltoztam le sokkal nagyobb bátorsággal, mint a folyékony mássalhangzókat kezelő készséggel: Kajvaj! Kajvaj! Itt készítettünk lakomát az ő círmosának, addig, míg annyira hozzánk szokott, hogy meg tudtuk fogni s akkor követ kötvé a nyakára fojtottuk bele a Kácsa-fürdőbe. Innen apportírozattuk kedves dögjait, míg végre is nyitott bieskát nyeltünk vele.

Igazán csak most tudom esodálni, hogy mennyi jószág és szelidség fér el egy előregedet, az élet által megviselt nő szívében. Mikor ilyen vásott módon viselkedtünk vele szemben, még azok után is megkínált néha édes cukorral vagy ha elvittem a kalácsot, amit az anyuskám sütött neki, mindig szeliden megsimogatta a fejemet s azt mondta, jó fiu vagyok.

Mikor már minden kedves állatát elpusztítottuk, egy pesti ut után egy szines, rikácsoló papagályt hozott. Délutánonkint a kertben próbálta tanítani valamire, de nem fogadott szót, pedig nem egyszer meg is esókolta. Mi a falon ültünk és vihogtunk.

Az öreg néni nagyon haragudott s így történhetett, hogy elszabadult a buta madár. Ő nagyon megijedt s igazán csodálatra méltó fürgeséggel futott az ugráló papagály után, melyet mi tégladarabokkal vadítottunk. Sokáig tartott e hajhászat; a néni nagyon mérges és fáradt lehetett, mert haragosan kiáltott hozzánk:

— Takarodjatok onnan, betyárok. Hivom azonnal az atyátokat!

— Hallgass vén boszorkány, zugtuk kórusba.

De ő már nem figyelt oda, hanem szaladt a szökevény után.

— Állj meg Misu, állj meg!

Az felugrott egy galyra s onnan rikácsolta a tőlünk hamar eltanult s egyetlen tudományát:

— Hallgass vén boszorkány!

Szegény néni, majd hogy elájult. Jogos felháborodásában nagy hévvel ugrott a gonosz madár után. Sikerült elfognia. Menten kitekerte a nyakát s oda hajította felénk valami nagyon ijesztő nézéssel. Mi egy pillanat alatt mind eltűntünk a falról.

Azóta nem láttam a nénit, mert beteg lett s szegény meg is halt nemsokára. Azóta igazán nem is gondoltam reá, mert féltem emlékéttől, de hogy ma azzal az engesztelő szelid szemmel nézett reám álomban: úgy érzem, hogy már nem haragszik reám, vásott fiura.

Péter Pál.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídó mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

a tanácskozást. (Nagy zaj.) Nem tudja befejeződik-e az illetékvita ma, de akkor lehet csak megfontolni, belek ezdjének-e más javaslat tárgyalásába.

Andrássy Gyula felszólalására Beöthy Pál elnök az ülést 10 percre felfüggeszti, hogy az ellenzék tanácskozhasson.

Szünet közben.

Amikor Beöthy elnök felfüggesztette az ülést, az ellenzék másodszer is értekezletre vonult vissza a társalgóba, hogy állást foglaljon Tisza ajánlatával szemben.

Tíz percig tartó izgatott vita után, a melyben résztvett Andrássy, Sággy, Justh Gyula, Szmrecsányi és Rakovszky, végre elhatározták, hogy belemennek az illetékvita folytatásába, azonban amennyiben javaslatot tennének arra, hogy a szesznoventát is letárgyalják, ezt az ellenzék a legsúlyosabb provokációnak tekintené.

Szünet után.

Tizenegy órakor Beöthy Pál újra megnyitja az ülést.

Andrássy Gyula feláll.

Az ellenzék nevében kijelenti, hogy mivel nem akarják a tárgyalást felfüggeszteni, az ellenzék a vitában részt vesz. Provokációnak venné azonban, ha a bonyodalmat befejezése előtt más javaslatba kezdenének.

Beöthy Pál: Javasolja, hogy az illetékvita befejezése után, a következő ülés kedden legyen.

Az illetékvita folytatása.

69. §-t Preszly Elemér és Csermák felszólalásai után változatlanul elfogadták.

70. §-t Preszly Elemér és Csermák Ernő hozzászólása után, Hantos Elemér módosításával elfogadták.

71., 72., 73. §-t változatlanul fogadták el.

A 74-ik §-t az előadó módosításával fogadták el, szemben Laczkó Pál módosításával.

A 75-ik §-t, mely a szegényjogról intézkedik, Csermák Ernő szociális szempontból a legigaztalanabb rendelkezésnek tartja. Nemes Zsigmond pártolja a §-t, Sággy Gyula és Preszly Elemér ennek a §-nak, a szegényjog kiterjesztését kívánják. Almássy László hozzájárul Preszly Elemér felfogásához, Springer Ferenc után Nemes Zsigmond akar még egyszer beszélni, de az elnök nem engedi. Balogh Jenő igazságügyminiszter után Hantos Elemér előadó beszél, azután a §-t Preszly módosításával elfogadták.

A 76. §-nál Sággy Gyula felszólalása után változatlanul elfogadták.

A 77-ik §-t Springer Ferenc módosításával fogadják el.

A 78-ik §-t változatlanul, hozzászólás nélkül fogadták el.

Ekkor — fél 2 volt — Beöthy Pál elnök egész váratlanul kijelenti:

— Egy órára felfüggesztem az ülést.

Általános elképédmény, mert a hátralévő néhány szakaszt negyedóra alatt letárgyalták volna s ekkor délután nem lett volna ülés. De nem csak az ellenzék, hanem a jobboldal is meglepetve bámult a székéből távozó elnökre, sőt Tisza is esodálkozva rázogatta fejét és utána sietett Beöthynek s meginterpellálta. Sokan azt hitték, hogy Beöthy rosszul lett, azonban nem így volt. Az elnök azt hitte, hogy a hátralévő tizenhárom szakaszhoz még sokan akarnak felszólalni.

— De hiszen összesen még három szakaszról akartunk beszélni, — szóltak a terem közepén az elnököknek, aki körül egész kongresszus keletkezett.

— Boesánatot kérek akkor, tévedtem, — mentegetődzött Beöthy.

Nem lehetett azonban a dolgon segíteni, az egyórás szünet meg volt.

Ma azonban látszott, hogy a vihar — a demarche — közelebb hozta az ellenfeleket, — már beszélgettek egymással.

Szünet után elfogadták az illetékvita

latot végig. A vita bezárásával a munkapárt egyenként megjelent a vitában résztvevő ellenzéki képviselőket.

Keddre a szeszadójavaslatot tüzték ki. Az ülés fél 5 órakor ért véget.

Az ultimátum után.

Ha egyetlen mondattal jellemezni akarunk a monarchia ultimátumának hatását, azt kellene mondanunk, hogy általános megkönnyebbülés kelt nyomában. A hetek óta tartó izgalom és nyugtalanság után örömmel fogadják azt a lépést, amelynek hivatása, hogy tiszta helyzetet teremtsen.

Magától érterődik, hogy ha Szerbia aláveti magát az eléje szabott feltételeknek, az ország közvéleménye ezt szívesen fogja fogadni. Nem azért, hogy Szerbiát megalázzon, hanem azért, mert a feltételek teljesítése annyit jelent, hogy Szerbia nem izgágáskodhatik tovább és a monarchia népei nyugodtan folytathatják kulturumkájukat.

Ha azonban Szerbia nem deferál, a szombaton este hat órakor kihuzott kardot nem tesszük vissza addig hüvelyébe, míg a munkáját becsülettel el nem végezte!

Az ultimátum és a bécsi sajtó.

Bécs, július 24. A Neue Freie Presse a következőket írja vezetőhelyen:

Szerbiának negyvennyolc óra alatt válaszolni kell! Ennek a negyvennyolc órának dönteni kell a háború és béke kérdése fellett. Ausztria-Magyarország elérkezett a türelem végső határához!

Amióta a borzalmas merénylet megtörtént, Szerbia konokul hallgatott. Egy szóval, egy gesztussal sem igyekezett magáról lemosni azt a borzasztó vádat, amelyet az egész művelt világ előtt Szerbia arcába vág-tak. Most már itt az ideje, hogy Szerbia nyilatkozzék.

Teljesen Szerbián mulik, hogy megmaradjon a két állam között a békés viszony avagy nem. Ausztria-Magyarország tudni fogja a köteletségét. Az egész művelt világ el fogja ismerni azt, hogy Ausztria-Magyarország nem tehetett másképpen.

Szerbiának egyenes, határozott, nyílt választ kell adni. Hiába fog tekintgetni Szerbia Szentpétervárra, Párisra, Bukarestre és Athénra felé, ez most nem fog használni.

A hatás Berlinben.

Berlin, július 24. Ausztria-Magyarország belgrádi jegyzékének szövege és hangja a német politikai körökben óriási konsternációt keltett.

Azzal számoltak mindenütt, hogy a jegyzék hangja erélyes és szigorú lesz, de arra, hogy Szerbia elé ilyen rendkívül súlyos feltételeket állítanak, nem gondoltak. Szerbia válaszul áll és feltétlenül teljesítenie kell a demarche-ban foglalt követeléseket, ha csak nem akarja a fegyverekre bízni a döntést.

Berlini diplomáciai körökben a helyzetet rendkívül súlyosnak, de mindamellett nem feltétlenül vigasztalannak ítélik meg. Németországban mindenkinek az a felfogása, hogy Németország minden körülmények között a monarchia oldalán lesz.

Körirat a nagyhatalmakhoz.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Németországban, Franciaországban, Olaszországban, Oroszországban és Törökországban akkreditált cs. és kir. nagyköveteknek a következő körutasítás adatott, amelyet a

mai délelőtti folyamán tartoznak végrehajtani:

A cs. és kir. kormány kényszerítve látta magát arra, hogy csütörtökön, e hó 23-án a belgrádi cs. és kir. követ utján a következő jegyzéket küldje a szerb kormánynak: (Következik a jegyzék szövege.)

Az utasítás azután így folytatódik: Bátor vagyok arra kérni Excellenciádat, hogy a jegyzék tartalmát közölje azzal a kormánnyal, amelynek akkreditálva van. Az utasítás ezután utasította a követeket, hogy a köriratot a monarchia föllépésének, indító okait, magyarázó fejtegetéssel kísérik. A körirat így végződik:

A cs. és kir. kormány biztos abban, hogy visszhangra talál minden civilizált nemzetnél az az álláspontja, hogy nem engedhető meg, hogy a királygyilkosság fegyverre váljon, melyet politikai harcokban használnak.

A szerb lapok dühöngése.

Belgrád, július 24.

A Politika c. szerb lap nem veszi komolyan a monarchia fenyegetését. Tajtékzó szájjal beszél a hatalmi tulsulyról és arra törekszik, hogy sulytalan fenyegetésnek minősítse a demarcheot.

Belgrád, július 24.

A Piemont azt írja, hogy Princip tette nagyon érthető. Egy kéz terítette le Rudolfot és Ferenc Ferdinándot. Biztosra veszi, hogy Szerbia elbánik a monarchiával(?) és azt dobja oda csattanóul, hogy a szerb szuronyok fel vannak tüzve.

Külföldi lapvélemények.

Bécs, július 24.

A N. F. Pr. azt írja, hogy ha szombat esti 6 órára nem jön meg a kedvező válasz, akkor a monarchia formálisan megüzeni a háborút.

Páris, jul. 24.

A Journal erősen támadja a monarchiát a demarche miatt. Lázít a monarchia ellen s azt írja, hogy most már Oroszország nem maradhat semleges.

Páris, jul. 24.

Az Echo de Paris meglepőnek találja a monarchia fellépését és a fenyegetést nem tartja jogosnak.

London, július 24.

Az angol lapok súlyos tényként szegzik le azt a körülményt, hogy a demarcheot Olaszország is meg Németország is helyeslik. A német tiszték csak úgy kaptak szabadságot, hogy az első hívásra azonnal bevonulnak.

Bevonulnak a tartalékosok.

Páris, jul. 24.

(Saját tudósítónktól.) A vonatok zsufolva szállítják a behívott tartalékosokat. A hivatalos körök nem is titkolják, hogy nagyarányú katonai felkészülésről van szó.

Toloncuton egy óriás nipp fugura.

Ichon Sao Piu, a japáni.

Szabadjon bemutatnom: neve Ichon do Piu, 29 éves Tien-Cin-i (Tsekiang, Kina) születésű japán. Termete alacsony és csontos, hosszú kezében egy bőrtáskát tartogat. Arca trapez, szemei aprók és feketék, haja, szemöldöke, szakállá gyér s az egész alak a maga piszkos sárga színével olyan, mint egy ódon szobor, minők szekrényeink tetején állanak kisebb kiadásban s minőköt ő maga is árulgat pár fillérért — gyatra utánzatban.

Tegnap óta a toloncház vendége s itt látogattuk meg a Nap fiának kopott alattvalóját. Nagyon mogorván „fogad”, nines inyére a sok beszéd, vagy talán fél. Próbálok vele beszélni valami európai nyelven. Sehogy se megy. Mikor már bosszantott a dolog, oda vetem neki:

— Csu vi! parolas esperanto?

— Csu vi! Csu vi! — ropogtatja párszor, mert talán ez a két szó benne van az ő szótárában is.

Kezdek neki egytagu szavakat darálni. Kiel, for, jen, kaj, maj, daj... de ő csak szomoruan rázza a fejét. Különbön beszél kitünően oroszul, kínaiul, japánul s rettenetesen németül.

Van egy kis notese. Megmutatja, krikzkrakszok illeszkednek benne. Kérdezem: mit jelent ez a bekerített szó?

— Szoboszló, Hajduszoboszló.

— Emez?

— Jászó. — S még sereg helység név. Ezeket járta be, árulgatva silány portékáit. Azonban nem igen jól ment a gseft, mert amióta Magyarországon van — február eleje óta — több mint ezerszáz koronát pusztított el. Mert mikor bejött volt 900 korona készpénze osztrák értékben s meglehetősen értékű csecsebecséje: most mindez oda: apróságai elfogytak, pénze 69 fillér.

Váradon pár hete tartózkodik. Mikor idejött már egy veres vasa sem volt, csak a holmijából egy táskányi s bizony rosszul ment a sorsa. Ritkán esett, hogy pár koronányi árulása volt s ebből valami, „koresmá-

ban” — ahogy mondja — ehetett valamit és aludhatott.

Különbön pedig egyik hajnalban a velencei, másik hajnalban a nagyállomási pályaudvaron szundított egyet. Hajnalban, mert éjjel és csakis éjjel árulgatott kávéházakban, mulatókban.

Pesten sokáig volt s nagyon szereti a Dunát. Azt mondta, éjszakánként, ha nem volt vásár, elment a Lánchidra s nézte sokáig a viz sötét tükkrét, a csillagokat s a lámpákat e tükörben.

Mikor észrevette hogy jegyezek, nagy szájához kapott s nem mondott többet egy szót sem. S azt a kis figurát, amit bucsuzásul megvettem tőle, szó nélkül ide adta 70 fillérért, pedig majd ötszörösét kérte érte.

Jövő sorsáról Kemény Ignác alkapitány ezt mondta: A házalást nálunk még egy 1852-ből származó pátens szabályozza, s csak engedély mellett üzhető.

Ezt a törvényhatóság vagy maga a minisztérium adja, de neki semmi írása nines egy Rómában kiállított utlevélen kívül. Most, hogy a csavargótörvény fokozottabb figyelmünkbe ajánlja az ilyen bizonytalan existenciákat, ő is a rendőrség kezébe került. 500 koronáig terjedhető büntetést kellene reá rónunk, de hát mit vegyünk el tőle.

Semmije nines. Még lim lomjai sem az övé, hanem egy nagyobb kültöldi vállalat bizományai.

A főkapitány hosszasan hallgatta ki s úgy döntött, hogy a kihágási ügyosztály keretén belül a budapesti államrendőrséggel és a japáni konzulátussal lépünk érintkezésbe, szállítsák ők vissza hegyes-völgyes hazájának papir-vityilói közé. Eleget élvezte már a magyar vendégszeretetet.

Szegény Jehon Jao Piu így néhány hét múlva talán majd odahaza mesélhet a ferdeszemű kis japán fiókáknak Magyarországról, honnan mint „kellemetlen idegent” szívesen látták.

tulajdonos küldött pompás mintákat a községnek s ezek valamelyikébe fogják iktatni a diszoklevelet.

A diszpolgári oklevél szövege a következő lesz:

Méltóságos

dr Madarassy Gábor

pénzügyi államtitkár urnak a margitai kerület országgyűlési képviselőjének.

Margita nagyközség képviselőtestülete 1914. július 14 én tartott közgyűlésén méltóságos Madarassy Gábor államtitkár urat, tekintettel azon jelentős érdemeire, melyeket községünk anyagi és kulturális előhaladásának előmozdítása érdekében, községünk iránt érzett szeretetét és rokonszenvét követve, teljesen önzetlenül kifejtett működése által szerzett; különösen az által, hogy községünk és járásunk szenvedő szegény lakóinak enyhülésére és Margita község közegészségügyének nagy mértékben való előmozdítására szolgáló közközház létesítését hathatós közbenjárásával lehetővé tette, utjaink kiépítése érdekében befolyását érvényesítette s így Margita nagyközség önzetlen, igaz polgárának mutatta magát: nagyrabecsült egyénisége iránt érzett bensőséges hálája csekély

kitejezésül, Margita nagyközség diszpolgárává választja egyhangu lelkesedéssel.

Miről ezen diszoklevelet a község képviselőtestülete Margita nagyközség megválasztott diszpolgárának tisztelete és hálája jeléül kiadja.

Margita, 1914. július 14-én.

Horváth Lajos,
főjegyző.

Iipeczky Gyula,
főbíró.

P. H.

A diszpolgári oklevelet a jövő hó folyamán fogják átadni Madarassy Gábornak.

Feljelentés az Urkocsisok Szövetsége ellen.

A szolnoki távhajtás eredménye — Vizsgálatot kér az állatvédő egyesület. — A Tiszántúl szerepe.

A múlt hónapban nagyszabású verseny zajlott le Szolnok és Arad között. A versenyt az Urkocsisok Szövetsége rendezte. Az előkészületek oly nagy méretűek voltak, hogy országos jelentőséget tulajdonítottak a versenynek egész a verseny kezdetéig, amikor az egész verseny nagyon is szűkkörű, mondhatni helyközi versenyé zsugorodott össze. Ugylátszik, még verseny előtt belátták az urkocsisok, hogy az 500 kilométeres verseny nem lesz egyéb az állatkinzásnál, ezért a jelentkezők száma oly kevés volt, hogy már az indításkor a verseny elhalasztása mellett szólaltak fel.

A verseny a kevés részvét dacára is megvolt tartva. Hogy milyen eredménnyel, azt annak idején a Tiszántúl részletesen megírta. Referádánk során megütközésünknek adtunk kifejezést a tapasztaltak felett.

Összesen 9 fogat indult és a célhoz egyetlen egy fogat ért el. Utközben hét pompás paripa hullott el a megfeszített hajtás következtében. Amerre csak elhaladtak a versenyző fogatok, mindenütt lóhullák jelezték az utat. Az a pár megmenekült ló is, mely egyik várostól a másikig jutott, oly siralmas állapotban volt, hogy verseny után minden gondolkodás nélkül lehetett a lómészárszékbe vinni.

Az egész verseny nem volt tehát egyéb, mint megbotránkozást keltő állatkinzás, melyre külön felhívtuk az állatvédő egyesületek figyelmét. Felhívásunk nem is maradt eredménytelen. Most mint értesülünk, az állatvédő egyesület a versenyből kifolyólag feljelentést adott be egyenesen a földmívelésügyi miniszterhez. A feljelentés szövege a következő:

Nagyméltóságú Báró, Miniszter Ur!

A „Tiszántul” mai számában, melyet ide mellékelni bátorokodunk, az Urkocsisok Szövetsége által rendezett távhajtási verseny lefolyásáról, illetőleg a versenyző fogatok megsanyargatására való oly részletek foglaltatnak, melyek állatvédőink körében megütközést keltettek és hozzánk intézett tiltakozásokra adtak okot.

Egyesületünk kebelében felmerült az az indítvány is, hogy a nevezett Szövetség, illetőleg a versenyben résztvevő fogatok tulajdonosai állatkinzás miatt a rendőrhatóságnál feljelentessenek.

Igen jól tudjuk, hogy a szóban forgó versenyhez hasonló a tenyészanyag kipróbálása érdekében rendeztetnek és nem igen áll módunkban annak megítélése, vajjon egyik-másik alkalommal, úgy ezuttal is

Madarassy Gábor diszpolgári oklevele.

Jelentkeznek a küldöttségi tagok.

Margita közönsége, mint a Tiszántul megírta, Madarassy Gábor államtitkár, a margitai kerület országgyűlési képviselőjét Margita nagyközség diszpolgárává választotta. A választás óta az előjáráságon lázasan dolgoztak a küldöttség összeállításán. A küldöttség, mely a megválasztás bizonyítékát, a diszpolgári oklevelet fogja az államtitkárnak átadni, önként jelentkező tagokból áll. A tagok ugyanis saját költségükön teszik meg az utat. A képviselő népszerűségének és köztiszteltetésben állásának bizonyítéka, hogy a küldöttség tagjai már eddig is szép számmal vannak.

A diszpolgári oklevél átadása még pár napig fog késni, aminek egyedül az oklevél kiállítása az oka. A margitaiak ugyanis igen szép kiállítású oklevelet akarnak Madarassy Gábornak adni s eddig még nem talált arra alkalmas formát. Tegnap Kner Izidor gyomai nyomda-

szükség volt-e a versenynek az előirt módok közt való megtartására.

Ellenben Nagyméltóságod, aki a földmívelésügyi és állattenyésztési összes ügyeket képviselő kormányhatóság vezetője, de egyúttal az állatvédelem humánus érdekeinek is mindig nagybecsult pártfogója, nem fogja tőlünk rossz néven venni, ha arra kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék az említett verseny ellen hangoztatott panasz révén az egész ügyet vizsgálat tárgyává tenni és lehetőleg oda hatni, hogy a tenyészanyag kipróbálására irányuló versenyek rendezése és módozatainak megállapítása körül az állatvédelem jogos érdeke is kellő figyelembe vétessék annál inkább, mert ez még mindig egyezik a jobbára értékes tenyészanyag megővésének érdekével is.

Erre a feljelentésre az Urkocsisok Szövetségének a versenyből keletkezett pech mellé, aligha volt szüksége.

Uri fehérnemű, «FOWNES»
keztyű, «Hubig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

..HIREK..

* **Egyházmegyei hírek.** Kegyuri bemutatás alapján Fehér Lajos nagyszalontai koadjutor elnyerte a körösladányi javadalmat; Sumichraszt László bethlentelepi lelkész selymesilovai plebánossá nevezte ki megyéspüspök urunk, honnét Hobek István a hegyköztötteleki plebániára ment át; Somogyi Antal körösladányi koadjutor részvényei helyettes lelkészszé neveztetett ki, Bakator József debreceni káplán pedig nagyszalontai koadjutor lett. A segédlelkészek karában a következő változásokat tette az egyházmegyei hatóság. Baumgartner András békési káplán Csorváásra, Bánáss László endrődi káplán Nagyvárad Ujvárosra, Dráveczky Zsigmond váradujvárosi káplán Debrecenbe, Lavatka József volt váci egyházmegyei káplán Orosházára, Csernus Mihály orosházi káplán Békéscsabára, Pezderka Sándor csorvási káplán Békésre, Paulik Béla és Palóczy János ujmisések Endrődre küldettek segédlelkész minőségben. Krajník György békéscsabai káplán engedélyt nyert arra, hogy a lazaristák társaságába lépjen. A bethlentelepi plebánia ideiglenes vezetésére Mordavszky József ottani segédlelkész nyert megbízatást.

* **A hivatalos órák a rendőrségen.** Nagyvárad város tanácsa tudvalevőleg június 15-től szeptemberig reggel 8 órától déli 1 óráig állapította meg a hivatalos időt. Ezuttal a rendőrségnél is ezt a rendszert hozták be s így délután csak az inspekciónak jártak fel a hivatalba. A hivatalos idő ilyen délelőtti beosztása azonban nem vált be s Gerő Ármin főkapitány visszaállította a régi rendet s most már délelőtt és délután vannak a rendőrségnél a hivatalos órák. A délelőtti hivatalos időt azért változtatta meg a főkapitány, mint az egyik rendőrtisztviselőtől halljuk, mert a délelőtti öt óra alatt nem képesek elvégezni a munkájukat. Más értesülésünk szerint pedig a tisztviselők

figyelmeztetés dacára sem tartották be pontosan a délelőtti hivatalos órákat s ezért törtülte el a főkapitány a délelőtti hivatalos órábeosztást.

* **Mihályfy Ákos prépostsága.** Mint a hivatalos lap közli, a király dr Mihályfy Ákos cisztercita-rendi áldozár, budapesti egyetemi nyilvános rendes tanárnak a Katholikus Szemle szerkesztőjének a sztrázsi vagy sztrázskai, másképp nehrei címzetes prépostságot adományozta.

* **Dús László gyásza.** Őszinte mély részvétellel értesülünk a súlyos gyászról, mely Dús László nyug. városi főügyészt, a nagyváradai Katholikus Kör világi alelnökét sújtotta. Neje szül. Kovács Julianna, kivel 20 évig boldog házasságban élt, 68 éves korában, csütörtökön éjjel meghalt. A köztisztviselőben állott urinő már hosszabb idő óta betegeskedett. Az elhunytban Kelemen Kálmánné, özv. Chrisztó Miklósné és Gelléri Emilné édesanyjukat gyászolják. A temetés ma, szombaton délután 5 órakor lesz a Városliget-utca 1. sz. háztól. A családi gyászjelentés a következő:

Dús László mélyen szomorodott szívevel jelenti úgy a maga mint az alulírottak nevében felejtethetetlen jó nejenek, édesanya, anyós, nagyanyának Dús Lászlóné szül. Kovács Julianna f. évi július hó 23 án esteli 9 órakor, életének 68-ik, boldog házasságának 20-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott hült tetemei f. évi július hó 25-én d. u. 5 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerinti ima után Városliget-utca 1. számú gyászszobától az olasz-i sírkertben levő családi sírhelyen örök nyugalomra tételni. Nagyvárad, 1914. július 24. Az örök világosság fényeskedjék neki! Erzsike férjezett Kelemen Kálmánné, Ilonka özv. Chrisztó Miklósné, Pirokska férjezett Gelléri Emilné gyermekei. Kelemen Kálmán, Gelléri Emil vejei. Kelemen Ilonka, Chrisztó Miklós, Chrisztó Irma, Chrisztó Ilonka, Gelléri Anuci, Gelléri Emilke unokái.

* **Az oberammergau-i passziójáték Nyiregyházán.** Igen kedves és érdekes gondolatot valósított meg tegnap este a nyiregyházai intelligencia. Több hónapi próbák után a város vezetőinek bevonásával s néhány fővárosi színész közreműködésével tegnap este óriási érdeklődés mellett előadták oberammergaui mintára Krisztus urunk kinszenvedésének és halálának történetét. A gyönyörűen sikerült előadáson az egész megye intelligenciája valláskülönbség nélkül részt vett úgy, hogy a nagy sikeren felbuzdulva a rendező-bizottság elhatározta, hogy a passziójátékot egész nyáron fenntartják s többször elő fogják adni. A társaság reméli, hogy az igazán szép előadásokkal az egész ország érdeklődését fel fogja kelteni.

* **Adómentesség a villamostelepnek.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszter hozzájárulásával engedélyezte a Nagyvárad város tulajdonát képező villamostelepnek az ipari és mezőgazdasági célokra áramot szolgáltatató üzemágarészére azokat a kedvezményeket, melyeket az 1907. évi III. törvénycikk megenged. Ez az engedély 1911. január 1-től 15 évre szól. Ez az állami kedvezmény házadómentességet és egyenes állami adómentességet biztosít a vállalatnak s mentességet minden illeték alól s így illetékegyenérték-mentességet is.

* **A mai megyegyűlés.** Biharvármegye törvényhatósága ma rendkívüli közgyűlést tart. Az ülésen Miskolczy Ferenc főispán fog elnökölni. Valószínű, hogy a mai megyegyűlésen említés fog történni a mai politikai helyzetről is. A közgyűlés tárgysorozatát tegnap az első szakosztály előkészítette. Az ülésen minden tárgynál az előadó javaslatát fogadták el. Így változatlanul fogadták el a jegyzők illetményére vonatkozó javaslatokat. A honvédhadapród iskolai helyekre Nagy Márton főszolgabíróként Ernő nevű fiát és Appán Gyula mieskei jegyzőnek Zsigmond nevű fiát fogják ajánlani. A két pályázaton kívül még hat kérvény érkezett be, ezeket azonban csak III. és IV. helyen fogja ajánlani a vármegye. A mai megyegyűlésen dől el majd a közkórház kérdése is.

* **Halálozás.** Özv. Bartos Gábornó szül. Csathó Mária urnő, Csathó Ferenc b. t. t., budapesti ítélő táblai elnök nővére, tegnap délelőtt, 67 éves korában elhunyt. Halálát a Pallay-, Saly- és Halászy-családok gyászolják. Temetése hétfőn, július 27-én délelőtt fél 11 órakor lesz a Verbőczy-utca 2. számú háztól.

* **A tisztviselők és háborús hangulat.** A köztisztviselők tudvalevőleg a nyár folyamán töltik szabadságidejüket. Ép most van az az időszak, amikor a tisztviselők zöme szabadságon van. Tegnap ezeket az egész év fáradalmait pihenő urakat kellemetlen meglepetés érte. Táviratok, telefonértesítések mentek szét a szélrözsa minden irányába. Ezek az értesítések nagyon röviden, de annál energikusabb hangon adják tudtul a tisztviselőknek, hogy azonnal vonuljanak be és foglalják el szolgálati beosztásukat hivataluknál. Miskolczy Ferenc főispán ép tegnap tudatta Fráter Barnabás alispánnal, hogy augusztus 1-től szeptember 10-ig szabadságon lesz. Valószínű, hogy a háborús világra való tekintettel most már változást fog szenvedni a főispán szabadságideje is. Ha azonban a körülmények kedvezőre fordulnak és a főispán tényleg szabadságra megy, úgy távolléte alatt Fráter Barnabás alispán fogja helyettesíteni. Igaz ugyan, hogy az alispán is szabadságon van és ha meg nem szakítja szabadságát, az esetben Keszthelyi Zoltán főjegyző, mint az alispán helyettese a főispánt is fogja helyettesíteni.

* **Kutyatanfolyam.** A nyár folyamán Esztergomban, ahol a nagy rendőrkutya versenyek voltak, országos kutyaidomítási tanfolyam lesz. A nagyváradai rendőrség Bott György detektívét fogja elküldeni erre a kurzusra, hogy a kutyaidomítási szakmában is kellő jártasságra tegyen szert.

* **Riadalom a Bémer-téren.** A háboru izgalma tegnap este szokatlan sok embert vonzott fel a Bémer-térre. A nagy tumultusban valamelyik suhanc heves vitaközben közben úgy találta bottal fejbe ütni Kemesi József nevű fiatal embert, hogy az elájult. A vita természetesen a körül forgott, hogy lesz-e vagy nem lesz háboru? ... Kemesi támadója elmene-kült. A tömeg ráfogta egy másik legényre a támadást, aki szegény megijedt és befutott az Emkébe. Üldözés, lárma, verekedés következett, mire a rendőr rendet csinált. A megsérült Kemesit bevitték dr. Berkovits René t. orvoshoz, aki konstataálta, hogy csak bőrrépedés az egész. Kemesinek már semmi baja. Visszament barátaihoz és míg a ci-

gányzene szólt, tovább vitatták, hogy mi lesz ha bevonulunk Szerbiába! . . . A kérdés eldöntését mára halasztották . . .

*** A helybeli ipar támogatása.**

Az új közkórház építésére vonatkozólag a vállalkozó cég a következő beadványt intézte a városhoz:

Tisztelettel bejelentjük, hogy amennyiben mi bizatunk meg a közkórház felépítésével, a munkálatokat biharmegyei és nagyváradai iparosokkal és cégekkel végeztetjük. Bátrak vagyunk megjegyezni, hogy egyes munkanemekre vonatkozólag már is egyezéseink vannak helybeli iparosokkal, más munkanemekre pedig lehetőség szerint figyelemmel leszünk a bizottsági tárgyalások folyamán megfelelőeknek mutatkozott helybeli ajánlattevőkre. A tekintetes törvényhatósági bizottság iránt, Nagyvárad, 1914. évi július hó 24-én, kiváló tisztelettel: *Gerster, Meyeri és Szunyogh* építési vállalata.

*** Gyilkos unokák.**

Az aradmegyei Opálos községből jelentik, hogy ott tegnap délelőtt *Wolf Mátvásné* öreg gazdaasszonyt holtan huzták ki a saját udvarán levő kutból. Előbb öngyilkosságra gondoltak, de a a csendőrség nyomozása kiderítette, hogy *Wolfné* a minap nagyobb összegű pénzt vett ki egy aradi takarékpénztárból s ezt megtudván két unokája, felkeresték és pénzt kértek tőle. Az öreg asszony azonban már eddig is sok pénzt költött rájuk, megtagadta kérésüket, mire ezek neki estek, véresre verték s ott hagyták. Tegnapelőtt este újra meglátogatták s újból pénzt követeltek tőle, de az asszony nem adott. Ezek után találták meg holtan a kutban. A csendőrség le tartóztatta a két jómadárt, akik közül egyik már be is ismerte, hogy része van a gyilkosságban.

*** Rendőri hírek.**

A székelyhidi csendőrség értesítette a rendőrséget, hogy *Vas Henrik* mérnök ottani lakos házába az éjjel ismeretlen tettesek álkulccsal behatoltak, onnan 1 ezüst tálat, mely 60 cm. hosszú, 1 drb üvegbetétes ezüst fonott kosarat és 1 ezüst cukortartót mintegy 300—400 korona értékben elloptak. A rendőrség és csendőrség megindították a nyomozást az ismeretlen tettesek ellen. — *London Sándor* kereskedelmi alkalmazott ismeretlen tettes ellen feljelentést tett, hogy *Major-utca 3. sz.* alatt levő lakásából 23-án éjjel 4 drb párnát és 1 drb ágyszerítőt elloptott. A nyomozást a rendőrség megindította.

*** Elvesztett tárgyak.**

Reich Ignác biztosító társulati főkönyvelő sétája közben jegygyűrűjét elvesztette, amelybe „1907. október 19. Sabina” volt bevésve. *Stein József* kereskedő, fekete, nagy pénztárcáját, melybe 100 korona volt, valamint 270 és 100 koronáról kiállított váltót, melyek *Grünbaum Záli* és *Höring Albert* aláírásokkal voltak ellátva és egy ugyanilyen aláírásokkal ellátott harmadik váltót elvesztett. A megtalált tárgyakat a rendőrségen, I. emelet 7. szám alá kéri a tulajdonos beszolgáltatni.

*** Ingatlan eladás.**

Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x Kiadó lakások.

Szöllős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — *Ucsi-tér 14. szám* alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — *Kossuth-utca 2. szám* alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — *Hattyu-utca 35. sz.* alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Tak.-pénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 6.

Népszerű vendéglő.

A Kath. Kör vendéglője a legkellemebb söröző hely lett.

Amilyen előkelő szerepet játszik a Kath. Kör Nagyvárad társadalmi életében, éppen olyan gyorsan és örövendetesen hódította meg a közönséget a Kör étterme. Ugy, hogy a Kör tekintélyéhez minden tekintetben méltó lett az étterem jó hírneve és nagy népszerűsége.

Nincs Nagyváradon, de talán az egész országban több olyan társadalmi intézmény, mint a váradai Kath. Kör. A tagok minden igényét, vágyát, kényelmét ilyen előzékenységgel és körültekintéssel igazán csak uri figyelemmel és izléssel lehet szolgálni, mint aminővel a Kath. Kör szolgálja. Önálló, egészséges szerve a Körnek a vendéglő, a melyről a kicsiny hitűek azt hitték, hogy nem fog jól menni.

Es rövid idő alatt a vendéglő olyan publikumot hódított magának, amilyen kevés hasonló zsánerű étteremnek van. Semmi másnak nem tulajdonítható ez, mint annak, hogy *Ille János* vendéglős kiváló gondot fordít az ételek, italok és a kiszolgálás jószágára. Lehet egy étterem fényes, mehet a kiszolgálás villámgyorsan, mégis megbukik, ha rossz a konyhája. A Kath. Kör vendéglőjének ebben van a feltétlen előnye és ereje. Kitűnő a konyhája.

Az abonens vendégek dícséretével szemben le kell szögeznünk a söröző vendégek véleményét is. Ok azt állítják, hogy a sör sehol sem esik olyan jól, mint ennek a vendéglőnek hűs szuterénjében.

Egész társaságok látogatják napról napra a kedves vendéglőt s nyári helyisége egyenesen megbeesülhetetlen kincs ilyen forró nyár idején.

Ifj. Voszka Ferencz

és Társa cipész mesterek
Szilágyi Dezső-utca 6. szám.

! Mértékszerű megrendelések a legpontosabban. !

Kath. Kör tagoknak előírt engedménnyel.

x **Kossuth-utca 2. sz. házbán** a volt *Szichta*, valamint *Tóth Zsigmond*-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Petőfi-utca végén** a *Törköly-mérő-ut 114. sz.* alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

* **Eladó telek.** Rontó községben „Püspöki villa” szemben, 200 méternyi távolság Püspök fürdőtől, legelő mellett. A telek hossza 50 öles és a szélessége 18 öles. Bővebb felvilágosítást kaphat *Gerdán Miklóstól* Rontó u. p. Félix-fürdő.

x Egy nagy **raktárhelyiség** a Szacs vay-utca 11. számú házbán AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank r.-t-nál.

x **Kiadó lakások.** Szacs vay-utca 11. számú házbán egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank r.-t-nál.

x A legújabb **párisi kalap-ujdonságok** egyedül *KOHN HELEN* kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (*Weiszlovich-ház*), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

x A **legjobb akarattal kérem** győződjön meg a világhírű *Rádium Bohémia* Japán Roma hegedű hur különlegességeimről Gramofon lemez ujdonságok *Király, Fodák, Rózsa, Környe, Fráter* nagysikerű felvételei. Saját készítményű modern cimbalnok, gramofon, hegedű és az összes hangszerek javítása olcsón. *SIMON GYULA* Rákóczi-ut 22. hangszerkészítő.

x Női fehér vászon fél cipő amerikai forma bőr sarokkal gombos, fűzős, kivágott, spangis 5 korona, szarvasbőr női fél cipő, finom női bőr fél cipők minden színben 5 korona. Szandál 20—25 számig 2 korona, 26—28-ig 2 K 60, 29—34-ig 3 K 20, 35—43 4 K. Férfi chevrau amerikai cipő 10 K. Kalapok uri divat cikkek fehérneműk legolcsóbb beszerzési forrása *FEKETE JENÓNÉL* Szent János-utcán Kis Pipa vendéglő mellett. Telefon 13—70.

A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

„The Roosevelt Shoe”
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Caillauxné pere.

A nagy per középpontja egy napra az első *Caillauxné* volt, leánynevén *Gueydau asszony*, aki mint tanu jelent meg az esküdtek előtt. Ez az asszony volt az, akit a bűntény főokozójának tettek meg, mint aki felbujtotta *Calmettet* az intim levelek közzétételére s most ez az asszony esküt tett rá, hogy ő *Calmettenek* még közlést sem tett a levelekről. *Labori*, a védő, kijelentette, hogy mélyen meghatva hajlik meg e nő tájfalma előtt. Érdekes, hogy ez az első feleség, mint vallásos nő, csak hosszas presszió után határozta el magát arra, hogy a polgári törvények szerint elváljon, de most sem tekinti feloldottnak azt a köteleket, amivel a szentszéki házasság férjéhez köti. *Caillaux* második felesége *Claretiené* tulajdonképen mos

is, mert első férjétől elválasztva nincs. Leánynevén Ranouard Henriettenek hívják. Délután Labcri védő kijelenti, hogy az intim leveleket nem olvassa föl s indítványozza, hogy adják vissza azokat Geydau asszonynak. Ebből incidens származik.

A kényes vita után a tankihallgatás kezdődött. Dr Calmette, a meggyilkolt szerkesztő testvére vallja, hogy a gyilkosság után Calmette zsebében két okmányt talált, amelyeket átadott Poincare elnöknek. Az elnök át is vette azokat.

A kihallgatásokat 5 órakor holnapra halasztották.

MULATSÁG

Anna-bál Berettyószéplakon.

A „Berettyószéplaki r. kath. Egyháztanács” a templom felszentelésének évfordulója alkalmából, 1914. évi július hó 26-án Berettyószéplakon, a „Zöldfa”-vendéglőben, iskola könyvtárának alapítására Anna-bált rendez.

SPORT

A NSC a Törekvés ellen.

Vasárnap zajlik le a nagyváradi footballesezon utolsó bajnoki mérkőzése. A véletlen úgy akarta, hogy olyan meccs fejezzen be a sok izgalommal és szenzációval teljes bajnoki szezon, mely maga is sportszenzációt képez még a szezon derekán is.

Aki a nagyváradi csapatok gyors fejlődését figyelte a szezon második felében, az körülbelül tisztában van azzal, hogy a NSC meg a Törekvés semmivel sincsen a DTE és DKASE mögött, sőt a NAC-nak is jól kell dolgoznia ha velük összekerül.

Most vasárnap a NSC teljes I-ső csapatával fog kiállni Rózsavölgyi válogatott centerhalf fog a védelem élén állni, amely még kiegészítve Siehert válogatott bal hátvéd Hetz bal half Koehchal Máté Bandival és a kiváló képességű kapussal Dudással a kerület legkomplettebb védelmét képezi.

Ha még hozzá fűzzük, hogy a Törekvés a mely kiváló játékerőjét a DTE elleni győzelmével fényesen beigazolta és most vasárnap is a legteljesebb első csapatát állítja ki, könnyen azt a konkluziót vonhatjuk le, hogy ez a mérkőzés lesz a szezon legizgalmasabb és legváltozatosabb mérkőzése, mely méltán kelti fel a sportkörök nagyfokú érdeklődését.

A mérkőzés 5 órakor kezdődik melyet 3 órai kezdettel a Törekvés II.—NSE II. barátságos mérkőzése előz meg.

Helyárok a rendesek és tekintettel a nagyfokú érdeklődésre a hölgyek és a clubok igazolt tagjai a szokott kedvezményben részesülnek.

Athletikai verseny. Vasárnap rendezi a Szolnoki SE országos atletikai mérkőzését. Nemcsak fővárosi, hanem vidéki egyesületeinknek tömeges benevezése hatalmas mezőnyt fog egybegyűjteni. A Nagyváradi SE is, mint a vidék egyik legjobb egyesülete athléta gárdáját, mely a minap oly győztesen állta meg helyét Szegeden. Így indulnak az NSE-ből: Varga J., Gáthy A.,

Borbély L., Lángh I., Bedő Pál, Bangert B. A d. e ifjúsági versenyen pedig Csrika P., Nagy Lajos. Reméljük, hogy az NSE a régi tradíciójához ragaszkodva megállja helyét és ismét győzelmet hoz Nagyváradnak.

TÁVIRATOK

Utasítás Giessl bárónak.

Belgrád, július 24.

Ma délután Giessl báró utasítást kapott a kormánytól, hogy ha délután hat óráig nem kapja meg a határozott békés választ, a követség egész személyzetével azonnal hagyja el Belgrádot.

Az osztrák-magyar polgárok védelmét ideiglenesen míg ki nem vándorolnak, Griesenberg német követ fogja ellátni.

Rendkívüli kihallgatások.

Ischl, jul. 24.

(Saját tudósítónktól.) Gróf Berchtold ma ide érkezett, itt várja be a szerb kormány választát és előszóval fogja ő felségének referálni. Bilinszky közös pénzügyminisztert délután 4 órakor fogadta a király, utána ismét gróf Berchtold volt Ofelsége előtt egy óra hosszat.

Két pontot nem akarnak teljesíteni.

Belgrád, jul. 24.

Reggeltől estig minisztertanács volt. A demarche minden pontját hajlandó a szerb kormány teljesíteni, de hír szerint kijelentették, hogy a Narodna Obrana egyület lehetetlen feloszlítani és a szerb iskolákat nem fogja megrendszabályozni. Ma ismét minisztertanács lesz.

Lázadnak a szerb tiszték.

Belgrád, jul. 24.

A katonatisztek gyűléseket tartanak és hevesen tiltakoznak a demarche előtti meghajlás ellen. A hadsereget nem engedik megbecsülni — ezt hangoztatják a szónokok.

Németország velünk van.

Berlin, jul. 24.

Az összes lapos lelkesen írják a monarchia mellett. A tőzsdén óriási esések vannak. A kínálat roppant nagy és a tőzsdén a teljes fejvesztéstől tartanak.

A lapok dicsérik a demarche határozott és bátor hangját.

Szerb ágyuk Bosznia határán

Belgrád, július 24.

Belgrádban izzó a hangulat. Hír szerint a boszniai határon már sáncokat hánytak és ágyukat helyeznek el.

A lapok nem közölték a demarche szövegét. Mindent Oroszországtól várnak. Oroszország pedig félelmetesen néma és titokzatos.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	744.50
Osztrák hitelrészvény	—	578.—
4%-os koronajáradék	—	77.45
Osztr. magy. államv.	—	644.—
Jelzálogbank	—	370.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	448.—
Hazai bank	—	263.50
Magyar bank	—	451.—
Keresk. bank	—	3475.—
Rimamurányi	—	556.—

A szerkesztésért felelős:

Dr KRÜGER ALADÁR.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

13553—1914. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A Nagyméltóságú m. kir. Belügyminisztérium 54116—1914. számú rendeletével a nagyváradi Orsz. csendőrskola belső területén létesítendő utépítési munkálatoknak vállalatba adása céljából folyó évi július hó 30. napján d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében nyilvános árlejtést fog tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

- I. Gránit fejkő burkolat készítése;
- II. Köröskő burkolat készítése.

Ajánlat tehető az összes munkákra, vagy külön-külön mind a két munkánemre.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le a városi házipénztárba.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes érték-papirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz kitételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolatai csatolandó az ajánlatához.

Az ajánlatok csak írásban alulírott küldöttségi elnök kezéhez 1914. év július hó 30. napjának délelőtt 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok a nyilvános árlejtésben fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő a munkálat, amelyre az ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csak az egységárok megjelölése mellett tehető, ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsájt a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárokat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek ártételekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések díjtalanul megszereshetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket, ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Az ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon keresk. és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város községe fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakon tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1914. július 15-én.

Komlóssy József,
tanácsnok, árverési küld. elnök.

Anna-bál a Félix-fürdőben!

F. hó 25-én, szombaton este tartjuk meg az

Anna-bált

a Félix-fürdő disztermében. A közönség szórakozására

Nagy Tombolát

értékes nyeremény-tárgyakkal, főnyeremény
Egy női aranyóra és nagyszabású tűzijátékot
rendezünk confetti- és serpentin csatával
egybekötve, melyre t. közönséget meghívjuk.

Vonatok indulnak Nagyvárad állomásról:
Délelőtt 8 óra és 10 óra 01 percek.
Délután 2 óra, 2 óra 30 perc, 4 óra 50 perc
és 5 óra 35 percek.
Este 8 óra 31 percek.

Várad-Velence állomásról:
Délelőtt 8:11 és 10 óra 11 percek.
Délután 2 óra 11 perc, 2 óra 41 perc, 5 óra
01 perc és 5 óra 44 percek.
Este 8 óra 42 percek.

Visszautazásra éjfél után 2 órakor különvonat áll a t. közönség rendelkezésére.

Tánc kezdete este 9 órakor. A táncterembe belépti-díj személyenként
1 korona, családjegy 3 személyre 2 korona.

Tisztelettel a Vigalmi-Bizottság.

Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rossz-
szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT**
GY. és T. RSA utiszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6.
(Sonnenfeld-palota) és meglepi Önt az ottani szelíd,
olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák
24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ajál
készítik. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

A Nagyváradai sör jó és olcsó!

Hasonlítsa össze más sör-
rökkel és **birálja meg**

előítélet nélkül

meg fog győződni arról, hogy

**szükségtelen más
sört drágábban vásárolnia**

Telefon: gyár 439. sz.,
városi iroda 471. szám.

Belépési felhívás

Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet
12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt.
kebelében működő

**FILLERES TAKARÉK ÉS
SEGÉLYSZÖVETKEZET**

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama
alatt — 3 éven át — hetenkint kötelezőleg fizetendő
20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban je-
gyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok
részére kisebbszertű hetenkint ismétlődő betétek által
a vagyongyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy
ugyanazon tagok betétek arányában olcsó kamatláb
mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOG-
BANK helyiségében (Bémer-tér, Léva-palota) eszköz-
ölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a posta-
takarékpénztár útján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beira-
tási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva
minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított köny-
vecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

**Filléres
Takarék és Segélyszövetkezet**

Szőlőmoly ellen az egyedüli
biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Az
**uj csipke, himzés,
harisnya áruház**
Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győ-
ződjön meg róla, mert ilyen olcsón
még nem vásárolt. Különböző újdonsá-
gok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint azsúr- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

Belépési felhívás

A Magyar Takarékszövetkezet X. évtársulatába való belépésre.

A Magyar Bank kebelében működő „Magyar Takarékszövetkezet“

1914. év július hó 1-én megnyitotta

X. évtársulatát,

melyre az igazgatóság ez uton hívja fel Nagyvárad város és Biharvármegye közönségének figyelmét.

Az új évtársulatba való belépés 3 éven át hetenként fizetendő 20 filléres üzletrészek lejegyzésével történik, melyek tetszésszerű számban jegyezhetők.

Belépések a Magyar Bank r. t. (Szent László-tér Sas-palota) helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor eszközölhetők és egy heti befizetés után mindenki megkapja a nevére kiállított befizetési könyvecskét.

Vidéki befizetések portómentesen postatakarék pénztár utján eszközölhetők.

A szövetkezet célja tagjait apróbb betétek utján való takarékosagra buzdítani, a tagok esetleges hiteligenyét a legjutányosabban kielégíteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyű módot nyújtani. A szövetkezeti tagok a teljesített befizetések 1/3 részét minden kezes nélkül bármikor előnyös kamattétel mellett kölcsön vehetik. A szövetkezeti tagok a befizetett tőkájukat a reális üzleteredmény részesedéssel együtt (minden egy koronás üzletrész után K 11.) megkapják.

A beiratások alkalmával minden 20 filléres üzletrész után 5 fillér beiratási díj fizetendő. Késedelmes befizetéseknel pedig amennyiben a tagok a késedelmet idejekorán pótolják, késedelmi illetéket nem fizetnek.

A Magyar Takarékszövetkezet igazgatósága.

Ertesítjük t. feleinket, valamint a t. közönséget, hogy a

Bécsi biztosító társaság

biharmegyei főügynökségét átvettük és a biztosító irodát helyiségünkben (Rimanóczy-utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemű biztosítás u. m.

tűz, jég, betörés, üvegtörés, szállítmány és életbiztosítás

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető. Ugyancsak átvettük a

Providentia biztosító társaság

főügynökségét is, melynek minden ágazatát u. m.

baleset, automobil és géptörés elleni és szavatossági biztosításokat kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilágosítással készséggel szolgálunk (Telefon: 840. szám.)

Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bank részvénytársaság.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Foglalkozik a bank és takarékpénztár összes ágazataival. A nyári idény alkalmából ajánlja

safe-deposit osztályát

melyben mindenki saját zárja alatt, úgy a nyári idény alatt, mint egész éven át értékpapirjait, ékszereit, okmányait és egyéb megőrzendő tárgyait

biztosan és olcsón

megőrizheti.

A safe-deposit osztály a bankosztálytól elkülönített helyiségben van, mely a legnagyobb biztonság mellett, a legkényelmesebb és legdiszkrét kezelést teszi lehetővé.

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújtunk intézeti helyiségünkben Bémer-tér 4.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletet szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Oscillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett

Európai hírű 41° C. meleg természetes hévviz.

Javalva van, az ürületek és izmok csuzos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1-60-tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirdlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés.

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Modern uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitűnő konyha. Villanyvilágítás. Telefon. Interurbán.

Dancs István.

Prospektust kívánatra küld a bérlőség.

Egész nyáron Kakuczi János hírneves erdélyi zenekara hangversenyez.

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezete.

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

Katholikus Népszövetségi Otthon.

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezetének tagjai részére alakult társas kör. **Tagsági díj egész évre négy kor.** Helyisége a Katholikus Kör épületében, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt van.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Népszövetségi Otthon könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni. Jelzálogi kölcsönt ad. Elfogad betéteket.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthon helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltnak.

A Katholikus Népszövetségi Biztosítási Iroda Bihar megyei Vezérképviselete.

Biztosításokat felvesz: **Életbiztosításokat:** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére; **leánykiházasítási és fiúellátási,** valamint orvosi vizsgálat nélküli biztosításokat is. **Tűzbiztosításokat: villámcsapás, légszusz- és kazánrobbanás** által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, **betöréses lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen.

Ovadékbiztosításokat, sikkasztás elleni és végül útipodgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett. A károk leggyorsabban felvételnek és kifizettetnek!

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a „Biztosítási Iroda” szolgálnak.

Hivatalos helyisége Szilágyi Dezső-utca 5., I. em. **Hivatalos órák** hétköznapokon d. e. 8—12. óráig és d. u. 3—6 óráig.

Keresztény üzletszerzők magas jutalék és fixummal felvételnek.